159/2020 Sb.
Zákon

ze dne 9. dubna 2020

O kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2

Vyhlášeno dne 14. dubna 2020, datum poslední novelizace 7. srpna 2020

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ
Úvodní ustanovení

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje daňový bonus na kompenzaci některých hospodářských následků souvisejících s ohrožením zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 nebo s krizovými opatřeními přijatými z důvodu tohoto ohrožení (dále jen „kompenzační bonus“) a zvláštní opatření zmírňující dopady tohoto zákona do rozpočtů obcí včetně hlavního města Prahy.

ČÁST DRUHÁ
Kompenzační bonus

§ 2

Subjekt kompenzačního bonusu v případě osoby samostatně výdělečně činné

(1) Subjektem kompenzačního bonusu je osoba samostatně výdělečně činná podle zákona upravujícího důchodové pojištění. Osoba podle věty první není subjektem kompenzačního bonusu, pokud jde o osobu vykonávající činnost, v jejímž důsledku je tato osoba účastna nemocenského pojištění jako zaměstnanec; to však neplatí, pokud

a) se jedná o výkon zaměstnání v činnosti pedagogické,

b) se jedná o činnosti, u nichž vzniká účast na nemocenském pojištění pouze z důvodů uvedených v § 5 písm. a) bodech 12 a 13 zákona o nemocenském pojištění,

c) se jedná o výkon práce na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr zakládající účast na nemocenském pojištění.

(2) Subjektem kompenzačního bonusu může být pouze ten, kdo ke dni 12. března 2020 byl

a) osobou podle odstavce 1, nebo

b) osobou, jejíž samostatná výdělečná činnost je přerušena ode dne, který nastal po 31. srpnu 2019.

§ 2a

Subjekt kompenzačního bonusu v případě společníka společnosti s ručením omezeným

(1) Subjektem kompenzačního bonusu je také fyzická osoba, která je společníkem společnosti s ručením omezeným založené za účelem dosažení zisku, která má

a) nejvýše dva společníky, tito společníci jsou fyzickými osobami a jejich podíl není představován kmenovým listem, nebo

b) pouze společníky, kteří jsou členy jedné rodiny, a jejich podíl není představován kmenovým listem.

(2) Subjektem kompenzačního bonusu podle odstavce 1 může být pouze ten, kdo

a) splňoval podmínky podle odstavce 1 ke dni 12. března 2020,

b) nevykonává činnost, v jejímž důsledku je účasten nemocenského pojištění jako zaměstnanec, s výjimkou

1. zaměstnání ve společnosti s ručením omezeným, které je společníkem,

2. zaměstnání v oblasti pedagogické,

3. činnosti, u níž vzniká účast na nemocenském pojištění pouze z důvodů uvedených v § 5 písm. a) bodech 12 a 13 zákona o nemocenském pojištění,

4. výkonu práce na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr zakládající účast na nemocenském pojištění,

c) byl ke dni 12. března 2020 daňovým

1. rezidentem České republiky, nebo

2. nerezidentem České republiky, který předpokládá, že splní všechny podmínky pro uplatnění snížení daně za zdaňovací období roku 2020 podle § 35ba odst. 2 zákona o daních z příjmů.

(3) Subjektem kompenzačního bonusu podle odstavce 1 nemůže být společník společnosti s ručením omezeným, která v bonusovém období

a) byla v úpadku nebo v likvidaci nebo

b) byla nespolehlivým plátcem nebo nespolehlivou osobou podle zákona upravujícího daň z přidané hodnoty.

(4) Subjektem kompenzačního bonusu podle odstavce 1 nemůže být společník společnosti s ručením omezeným,

a) jejíž obrat podle § 1d odst. 2 zákona o účetnictví za skončené zdaňovací období daně z příjmů právnických osob bezprostředně předcházející bonusovému období nepřekročil částku 180 000 Kč, anebo která předpokládá, že její obrat podle § 1d odst. 2 zákona o účetnictví za první dosud neskončené zdaňovací období daně z příjmů právnických osob, po jehož celou délku tato společnost vykonává činnost, nepřekročí částku 180 000 Kč,

b) která nebyla ke dni 12. března 2020 daňovým rezidentem

1. České republiky, nebo

2. jiného členského státu Evropské unie nebo Evropského hospodářského prostoru a nedosáhla většiny svých příjmů za příslušné období podle písmene a) ze zdrojů na území České republiky.

(5) V případě, že je fyzická osoba společníkem více společností s ručením omezeným, posuzuje se splnění podmínek podle odstavců 1 až 4 ve vztahu ke každé společnosti s ručením omezeným samostatně.

§ 2aa

Subjekt kompenzačního bonusu v případě osoby vykonávající práci na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr

(1) Subjektem kompenzačního bonusu je také osoba, která

a) vykonávala v rozhodném období práci na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr a v důsledku toho byla alespoň 4 kalendářní měsíce účastna nemocenského pojištění jako zaměstnanec a současně nevykonávala jinou činnost, v jejímž důsledku by byla účastna nemocenského pojištění jako zaměstnanec,

b) vedle výkonu práce na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr nevykonává jinou činnost, v jejímž důsledku je účastna nemocenského pojištění jako zaměstnanec, s výjimkou činnosti, u níž vzniká účast na nemocenském pojištění pouze z důvodů uvedených v § 5 písm. a) bodech 12 a 13 zákona o nemocenském pojištění.

(2) Rozhodným obdobím podle odstavce 1 písm. a) je období od 1. října 2019 do 31. března 2020.

§ 2b

Společná ustanovení

(1) Subjekt kompenzačního bonusu je daňovým subjektem.

(2) Zaměstnancem se pro účely tohoto zákona rozumí zaměstnanec podle zákona upravujícího nemocenské pojištění.

(3) Členy jedné rodiny se pro účely tohoto zákona rozumí příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partne podle zákona upravujícího registrované partnerství.

(4) Dohodou o práci konané mimo pracovní poměr se pro účely tohoto zákona rozumí dohoda o provedení práce nebo dohoda o pracovní činnosti podle zákoníku práce.

§ 3

Předmět kompenzačního bonusu

(1) Předmětem kompenzačního bonusu je výkon samostatné výdělečné činnosti nebo výkon činnosti společnosti s ručením omezeným, které je subjekt kompenzačního bonusu společníkem, v kalendářním měsíci, v němž nastal den, za který se poskytuje kompenzační bonus, pokud tato činnost nemohla být zcela nebo zčásti vykonávána nad míru obvyklou v důsledku ohrožení zdraví nebo krizových opatření podle § 1, a to zejména z důvodu

a) nutnosti uzavření či omezení provozu provozovny subjektu kompenzačního bonusu nebo provozovny společnosti s ručením omezeným,

b) karantény subjektu kompenzačního bonusu nebo jeho zaměstnance,

c) péče o dítě v případě subjektu kompenzačního bonusu nebo překážky v práci spočívající v péči o dítě v případě jeho zaměstnance,

d) omezení poptávky po výrobcích, službách nebo jiných výstupech samostatné výdělečné činnosti subjektu kompenzačního bonusu nebo společnosti s ručením omezeným nebo

e) omezení či ukončení dodávek nebo služeb potřebných pro výkon samostatné výdělečné činnosti subjektu kompenzačního bonusu nebo společnosti s ručením omezeným.

(2) Kompenzační bonus je započitatelným příjmem pro stanovení nároku na dávky vyplácené podle zákona upravujícího pomoc v hmotné nouzi a zákona upravujícího státní sociální podporu.

(3) Subjektu kompenzačního bonusu nevzniká nárok na

a) podporu v nezaměstnanosti podle zákona upravujícího zaměstnanost za kalendářní den, za který obdržel kompenzační bonus,

b) kompenzační bonus za kalendářní den, za který obdržel podporu v nezaměstnanosti podle zákona upravujícího

zaměstnanost,

c) kompenzační bonus podle § 2a za kalendářní den, za který společnost s ručením omezeným, které je společníkem, obdržela z důvodu zaměstnání tohoto společníka podporu poskytovanou zaměstnavatelům v souvislosti s ohrožením zdraví nebo krizovými opatřeními podle § 1.

(4) Subjektu kompenzačního bonusu může nárok na kompenzační bonus vzniknout za kalendářní den pouze

a) podle § 2, anebo podle § 2a,

b) jednou v případě, že je společníkem více společností s ručením omezeným.

§ 3a

Předmět kompenzačního bonusu v případě osoby vykonávající práci na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr

(1) Předmětem kompenzačního bonusu je také výkon práce na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr zakládající účast na nemocenském pojištění v kalendářním měsíci, v němž nastal den, za který se poskytuje kompenzační bonus, pokud tato práce nemohla být zcela nebo zčásti vykonávána v obvyklém rozsahu z důvodů na straně

a) zaměstnavatele, které nastaly v důsledku ohrožení zdraví nebo krizových opatření podle § 1, a to zejména v důsledku

1. nutnosti uzavření či omezení provozu provozovny,

2. omezení poptávky po výrobcích, službách nebo jiných výstupech nebo

3. omezení či ukončení dodávek nebo služeb potřebných pro výkon činnosti, nebo

b) subjektu kompenzačního bonusu, které nastaly v důsledku ohrožení zdraví nebo krizových opatření podle § 1, a to zejména v důsledku

1. jeho karantény nebo

2. péče o dítě nebo jiného člena domácnosti.

(2) Kompenzační bonus je započitatelným příjmem pro stanovení nároku na dávky vyplácené podle zákona upravujícího pomoc v hmotné nouzi a zákona upravujícího státní sociální podporu.

(3) Subjektu kompenzačního bonusu nevzniká nárok na

a) podporu v nezaměstnanosti podle zákona upravujícího zaměstnanost za kalendářní den, za který obdržel kompenzační bonus,

b) kompenzační bonus za kalendářní den, za který obdržel

1. podporu v nezaměstnanosti podle zákona upravujícího zaměstnanost, nebo

2. kompenzační bonus podle § 2 nebo 2a.

(4) Subjektu kompenzačního bonusu může nárok na kompenzační bonus vzniknout za kalendářní den pouze jednou v případě, že vykonává činnost na základě více než jedné dohody o práci konané mimo pracovní poměr.

(5) Zaměstnavatelem podle odstavce 1 se rozumí zaměstnavatel, se kterým měl subjekt kompenzačního bonusu

a) v rozhodném období uzavřenu dohodu o práci konané mimo pracovní poměr a který mu za toto období zúčtoval započitatelný příjem v částce zakládající účast na nemocenském pojištění a

b) ke dni 11. března 2020 uzavřenu dohodu o práci konané mimo pracovní poměr.

§ 4

Výše kompenzačního bonusu

(1) Výše kompenzačního bonusu činí 500 Kč za každý kalendářní den bonusového období.

(2) Výše kompenzačního bonusu podle § 2aa činí 350 Kč za každý kalendářní den bonusového období.

§ 5

Bonusové období

(1) Prvním bonusovým obdobím je období od 12. března do 30. dubna 2020.

(2) Druhým bonusovým obdobím je období od 1. května do 8. června 2020.

(3) Třetím bonusovým obdobím je období, které může stanovit vláda nařízením v rámci období od 9. června do 31. srpna 2020, a to pro dny, kdy trvají krizová opatření podle § 1 omezující zcela nebo zčásti výkon samostatné výdělečné činnosti nebo výkon činnosti společnosti s ručením omezeným.

ČÁST TŘETÍ

Správa kompenzačního bonusu

§ 6

Správa a správce kompenzačního bonusu

(1) Kompenzační bonus se spravuje jako daň podle daňového řádu.

(2) Kompenzační bonus je vratkou daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti.

(3) Správcem kompenzačního bonusu je finanční úřad místně příslušný ke správě daně z příjmů daňového subjektu, který podal žádost o kompenzační bonus (dále jen „správce bonusu“).

§ 7

Žádost o kompenzační bonus

(1) Kompenzační bonus se vyměřuje na základě žádosti o kompenzační bonus, která kromě obecných náležitostí podání obsahuje také

a) čestné prohlášení osvědčující splnění podmínek pro vznik nároku na kompenzační bonus,

b) účet u poskytovatele platebních služeb v české měně, na který má být kompenzační bonus vyplacen,

c) identifikaci společnosti s ručením omezeným, jejíž výkon činnosti je předmětem kompenzačního bonusu.

(2) Žádost o kompenzační bonus se podává za bonusové období.

(3) Žádost o kompenzační bonus lze podat nejpozději do 60 dnů po skončení bonusového období. Není-li tato žádost v této lhůtě podána, nárok na kompenzační bonus zaniká.

(4) Potvrzení podání podle § 71 odst. 3 daňového řádu lze v případě žádosti o kompenzační bonus učinit také pomocí elektronické kopie dokumentu opatřeného vlastnoručním podpisem, zaslané na elektronickou adresu zveřejněnou správcem bonusu.

(5) Pokud je žádost o kompenzační bonus podána ve formě elektronické kopie dokumentu opatřeného vlastnoručním podpisem, považuje se za potvrzenou podle § 71 odst. 3 daňového řádu.

§ 7a

Žádost o kompenzační bonus v případě osoby činné na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr

(1) Žádost o kompenzační bonus podle § 2aa obsahuje kromě náležitostí podle § 7 také

a) identifikaci zaměstnavatele, pokud na jeho straně nastaly důvody podle § 3a odst. 1 písm. a),

b) kopii dohody o práci konané mimo pracovní poměr podle § 2aa odst. 1 písm. a),

c) kopii mzdového listu zahrnujícího kalendářní měsíce, kdy byl subjekt kompenzačního bonusu účasten

nemocenského pojištění na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr podle písmene b) v rozhodném období podle § 2aa odst. 2.

(2) Kopii mzdového listu podle odstavce 1 písm. c) lze nahradit potvrzením od zaměstnavatele prokazujícím splněn podmínek podle § 2aa odst. 1 písm. a).

§ 8

Stanovení kompenzačního bonusu

(1) Kompenzační bonus se stanoví za bonusové období.

(2) Kompenzační bonus se považuje za vyměřený dnem podání žádosti o kompenzační bonus, a to ve výši odpovídající součinu výše kompenzačního bonusu a počtu dní bonusového období.

(3) Zjistí-li správce bonusu na základě postupu k odstranění pochybností nebo na základě daňové kontroly, že nebyly splněny podmínky pro vznik nároku na kompenzační bonus a kompenzační bonus nebyl vyměřen ve správné výši, doměří daň ve výši rozdílu vyměřeného kompenzačního bonusu a částky nově zjištěné.

(4) Ve lhůtě podle § 7 odst. 3 lze žádost o kompenzační bonus změnit. Dojde-li ke změně žádosti ještě před předepsáním vyměřeného kompenzačního bonusu do evidence daní, správce bonusu změnu zohlední v rámci tohoto předepsání. Dojde-li k pozdější změně žádosti, správce bonusu může na jejím základě doměřit daň nebo kompenzační bonus.

(5) Povinnost uhradit penále z částky doměřené daně nevzniká.

§ 9

Placení kompenzačního bonusu

(1) Vyměřený kompenzační bonus správce bonusu předepíše do evidence daní. Kompenzační bonus se eviduje na samostatném osobním daňovém účtu daňového subjektu.

(2) Přeplatek vzniklý předepsáním vyměřeného kompenzačního bonusu je vratitelným přeplatkem a správce bonusu jej vrátí daňovému subjektu bez zbytečného odkladu ode dne vyměření kompenzačního bonusu; úrok z vratitelného přeplatku v případě kompenzačního bonusu nevzniká.

(3) Vrácení přeplatku podle odstavce 2 se provede bezhotovostně na účet u poskytovatele platebních služeb vedený v české měně uvedený v žádosti o kompenzační bonus.

(4) Kompenzační bonus nepodléhá výkonu rozhodnutí ani exekuci.

(5) Poskytovatel platebních služeb může finanční prostředky odpovídající vyplacenému kompenzačnímu bonusu vyplatit povinnému bez ohledu na to, že je veden výkon rozhodnutí nebo exekuce přikázáním pohledávky z účtu u

poskytovatele platebních služeb. Tuto výplatu oznámí příslušnému orgánu provádějícímu výkon rozhodnutí nebo exekuci.

ČÁST ČTVRTÁ

Jednorázové opatření zmírňující dopady tohoto zákona do rozpočtů obcí včetně hlavního města prahy

§ 9a

Jednorázový nenávratný příspěvek

Za účelem zmírnění negativních dopadů působnosti tohoto zákona do rozpočtů obcí včetně hlavního města Prahy (dále jen „obec“) se zavádí jednorázový nenávratný příspěvek ze státního rozpočtu (dále jen „příspěvek“).

§ 9b

Výše příspěvku

(1) Výše příspěvku činí součin částky 1 250 Kč a počtu obyvatel obce podle bilance obyvatel České republiky zpracované Českým statistickým úřadem k 1. lednu 2020.

(2) Příspěvek není účelově určen a nepodléhá vypořádání se státním rozpočtem.

§ 9c

Společná ustanovení k příspěvku

(1) Příspěvek poskytne Ministerstvo financí z kapitoly Všeobecná pokladní správa státního rozpočtu prostřednictvím kraje, v jehož správním obvodu se obec nachází (dále jen „kraj“).

(2) Příspěvek poukáže Ministerstvo financí kraji do 60 kalendářních dní od nabytí účinnosti tohoto zákona.

(3) Kraj převede příspěvek obci do 5 pracovních dní na její účet vedený u České národní banky podřízený Státní pokladně podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

ČÁST PÁTÁ

Závěrečné ustanovení

§ 10

Zvláštní ustanovení o osvobození od daně z příjmů

Od daně z příjmů fyzických osob je v roce 2020 osvobozen příjem z dotace v rámci dotačního programu Ministerstva průmyslu a obchodu „OŠETŘOVNÉ“ PRO OSVČ.

ČÁST ŠESTÁ

Účinnost

§ 11

Tento zákon nabývá účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení.

Vondráček v. r.
Zeman v. r.
Babiš v. r.